

Állásfoglalás a munkáltató által a munkavállaló részére szociális céllal biztosított munkáltatói kölcsön vonatkozásában alkalmazható kivétel szabály értelmezésével kapcsolatban

I. TÉNYÁLLÁS

A Társaság beadványában ismertette, hogy kiemelt figyelmet fordít – a megfelelő munkakörnyezet kialakításán túlmenően – a munkavállalói jólétének elősegítésére. Ennek keretében különös jelentőséggel bír a munkavállalók egészsége. A hazai egészségügyi ellátó rendszerben jelentős mennyiségű beavatkozás állami támogatás nélkül, vagy csak hosszú várólista szerinti várakozást követően érhető el a beteg számára. Ennek következményeként az érintettek költséges magánellátás keretében veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

Mindezekre figyelemmel fogalmazódott meg a Társaság azon elképzelése, miszerint a Társaság, mint munkáltató, a felmerülő, a társadalombiztosítás által nem, illetve részben finanszírozott, vagy hosszú várólistás beavatkozások, műtétek egészségügyi költségeinek részben, vagy egészben történő fedezése érdekében kölcsönt juttatna munkavállalói számára.

Az igények elbírálásakor a Társaság vizsgálná az érintett munkavállaló egyéni körülményeit (ideértve a jövedelmi és családi helyzetét, illetve egyéb egzisztenciális szempontokat, továbbá a kérdéses betegség egészségre gyakorolt hatását). A kölcsön nyújtása az érintett munkavállaló egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében történne.

A Társaság beadványában rögzítette, hogy a kölcsönkérelmet alkalmanként, indokolt esetben lehetne igényelni, 1-1 esetkőrré vonatkozóan, tehát kivételes jelleggel.

II. JOGKÉRDÉS

A beadványban rögzített tényállás kapcsán feltett jogkérdés arra irányul, hogy a Társaság által nyújtandó kölcsön a Hpt. 6. § (5) bekezdés a) pontja értelmében a munkáltató által a munkavállaló részére szociális céllal – esetileg – adott kölcsönnek, avagy engedélyköteles tárgykörbe tartozó pénzügyi szolgáltatásnak minősül-e.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A pénzkölcsön nyújtása definícióját a Hpt. 6. § (1) bekezdés 40. b) pont ba) alpontjában tartalmazza, amely szerint „*a hitelező és az adós között létesített hitel- vagy kölcsönszerződés alapján a pénzüsszeg rendelkezésre bocsátása, amelyet az adós a szerződésben megállapított időpontban – kamat ellenében vagy anélkül – köteles visszafizetni*”. A Hpt. hivatkozott rendelkezése szerinti definíció alapján a tényállásban ismertetett támogatások alkalmazása során a pénzkölcsön nyújtása fogalmi elemei egyértelműen megvalósulnak.

A tevékenység végzéséhez a Hpt. 3. § (3) bekezdése alapján akkor szükséges a felügyeleti hatóság engedélye, ha az a 3. § (1) bekezdésében meghatározott üzletszerűen végzett pénzügyi szolgáltatásnak minősül. Az üzletszerűség megállapítására valamennyi konjunktív fogalmi elemének – ellenérték fejében, nyereség, illetve vagyonszerzés, az előre egyedileg meg nem határozottság, valamint a rendszeresség – egyidejű megvalósulása esetén kerülhet sor.

A Hpt. 6. § (5) bekezdése tartalmazza azon tevékenységeket, amelyek nem tartoznak a pénzkölcsön nyújtása pénzügyi szolgáltatás fogalomkörébe. A hivatkozott szakasz a) pontja értelmében nem minősül pénzkölcsön nyújtásának a „*munkáltató által a munkavállaló részére szociális céllal – esetileg – adott kölcsön*”.

A Hpt. 6. § (5) bekezdés a) pontja értelmében a kivétel szabály érvényesülésének feltétele: a kölcsönt *szociális céllal és esetileg* nyújthatja a munkáltató.

A *munkáltató által* történő kölcsönnyújtás, mint feltétel a tényállásban rögzítettek szerint a kérdéses konstrukcióban megvalósul.

A munkáltatói kölcsön tényállási eleme a *szociális cél* teljesülése. Ennek megvalósulása minden egyes kérelem esetében egyedi mérlegelés tárgyát kell, hogy képezze. Ennek vizsgálatához támpontot jelenthet a Társaság által is hivatkozott jogszabály, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által szabályozott

szociális ellátási formák nyújtása, továbbá más jogszabályban meghatározott cél, mely szintén megfelel a szociális kritériumoknak, illetve a munkáltató által belső szabályzataiban meghatározott szociális célok vizsgálata.

A szociális cél meglétének vizsgálatakor meghatározóak lehetnek az egyéni, vagyoni szempontok, illetve a kölcsönt igénylő jövedelmi/kereseti viszonyai, a családi helyzet, illetve egyéb szociálisnak minősülő szempontok is.

A tényállásban foglaltak szerint a kölcsön kérelem elbírálásakor a szociálisan indokolt helyzet az alapvető mérlegelési szempont, az egészség megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadások csökkentése érdekében történne a folyósítás, amennyiben a munkavállaló jövedelmi és családi helyzete, valamint a betegségének jellege ezt indokoltá teszi.

Amennyiben a kölcsön folyósítására a tényállás alapján hivatkozott fenti körülmények alapján kerül sor, abban az esetben a szociális cél, mint a jogszabály által támasztott feltétel megvalósul, ugyanakkor az MNB álláspontja szerint annak megítélése, hogy a kölcsön nyújtására az egyes esetekben valóban szociális céllal kerül-e sor, a kölcsönt nyújtó munkáltató felelőssége.

A kivétel szabály megvalósulásának további eleme az *eseti jelleg*. Ahogyan ezt az MNB már korábban is rögzített álláspontjában kifejtette – melyre a Társaság is hivatkozott –, a munkáltatói kölcsön eseti jellege abban az esetben állapítható meg, amennyiben a munkavállalónak a munkaviszony fennállása alatt valóban esetileg, kivételesen (pl. meghatározott időtartamon belül egy alkalommal) van lehetősége a kölcsön igénybevételére.

A Társaság a tényállásban e szempont tekintetében ismertette, hogy a kölcsön nyújtására alkalmanként, nem visszatérően kerülhet sor.

Az MNB megítélése szerint ezen tényállási elemek figyelembevételével a kölcsön folyósításának eseti jellege megállapítható, ha a munkavállalókra vonatkozik az a feltétel, hogy az ismertetett kölcsönt kivételes esetben, tehát nem visszatérő, folyamatosan ismétlődő lehetőségként vehetik igénybe.

Abban az esetben tehát, ha a tényállásban ismertetett körülményeknek megfelelően, a kölcsön nyújtására alkalmanként, indokolt helyzetben, nem visszatérően kerül sor, továbbá a kölcsön célját tekintve a munkavállaló szociálisan indokolt helyzetben lesz jogosult a munkáltatói kölcsönre, vagyis az egészségi állapota megőrzéséhez, illetve helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében, akkor a Társaság által a munkavállalók részére nyújtott kölcsön vonatkozásában a Hpt. 6. § (5) bekezdés a) pontjában meghatározott kivételszabály alkalmazható.